

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 148/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Niťová 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Katarína Almášiová, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 38 P 112/2014 z 1. októbra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 101/2016 z 22. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2

a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 38 P 112/2014 z 1. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoP 101/2016 z 22. novembra 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „matka maloletého“) podala okresnému súdu návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti sťažovateľa voči maloletému [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletý“). Sťažovateľ v predmetnom konaní podal vzájomný návrh, ktorým žiadal, aby okresný súd znížil rozsah jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému.

Okresný súd rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 38 P 112/2014-693 z 1. októbra 2015 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa voči maloletému z doterajšej sumy bežného výživného 232 € na sumu 330 € mesačne, vyživovaciu povinnosť sťažovateľa prispievať na tvorbu úspor maloletého znížil zo sumy 199 € na 100 € mesačne. Návrh matky maloletého na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti a vzájomný návrh sťažovateľa na zníženie výživného zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 11 CoP 101/2016-776 z 22. novembra 2016 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ poukazuje na to, že návrh odôvodnil svojou nepriaznivou finančnou situáciou spôsobenou stratou lukratívneho zamestnania, nemožnosťou sa opätovne zamestnať a vznikom dvoch ďalších vyživovacích povinností voči maloletým deťom. V konaní tiež poukazoval na to, že aktuálne určené výživné voči maloletému mu bráni plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči ďalším dvom maloletým deťom, čím dochádza k ich diskriminácii. Sťažovateľ tiež namietal, že matka maloletého opísala svoju finančnú situáciu skreslene a nepravdivo.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Súd by mal v každom konkrétnom prípade prihliadať na okolnosti toho ktorého prípadu a svoje závery dostatočne odôvodniť. Sťažovateľ súhlasí s názorom, podľa ktorého pribudnutie vyživovacej povinnosti neznamena automatické zníženie predchádzajúcich vyživovacích povinností, avšak má za to, rozloženie vyživovacích povinností má v každom prípade vychádzať z princípu spravodlivosti, v kontexte s pravidlom, že žiadne dieťa by nemalo byť ukracované oproti inému dieťaťu toho istého rodiča. Sťažovateľ v tomto ohľade poukazuje aj na čl. 41 ods. 3 Ústavy SR, v zmysle ktorého deti narodené v manželstve i mimo neho majú rovnaké práva. Súd sa v danom prípade uspokojil s uvedením všeobecnej formulácie, pričom s dôkazmi sťažovateľa, ktoré poukazujú na konkrétne okolnosti prípadu, vzťahujúce sa na jeho finančnú situáciu, sa nevysporiadal.

Krajský súd sa s dôvodmi odvolania sťažovateľa dostatočne nevysporiadal, odvolanie zamietol, pričom sa bez hlbšieho odôvodnenia priklonil k záverom okresného súdu.

Ak prijmem závery okresného súdu v zmysle citovaného odôvodnenia rozsudku, v prípade nepriaznivej finančnej situácie je osoba obmedzovaná vo svojom práve zachovať svoj rod. V modernej a demokratickej spoločnosti je neprípustné, aby si osoba nemohla založiť rodinu alebo sa o ňu plnohodnotne postarať len z dôvodu už existujúcej vyživovacej povinnosti k potomkovi z predchádzajúceho manželstva. Sťažovateľ má za to, že právne názory okresného súdu a krajského súdu, vyslovené v predmetných rozsudkoch predstavujú závažný zásah do jeho práva na súkromný a rodinný život, ktorého ochranu garantuje Ústava SR v čl. 19 ods. 2. Sťažovateľ s ohľadom na uvedené poukazuje aj na výšku výživného voči maloletému, ktorú mu súd určil, t. j. 430,- € v súhrne. Uvedená suma nielenže nezodpovedá aktuálnej finančnej situácii sťažovateľa, ale nezodpovedá ani finančnej situácii bežného občana Slovenskej republiky.

Sťažovateľ, ako zákonný zástupca svojich maloletých detí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], poukazuje aj na skutočnosť, že podľa jeho názoru rozsudkom súdu prvej inštancie, v spojení s rozsudkom súdu druhej inštancie boli porušené aj práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa...

Sťažovateľ má za to, že právom namieta zásah do svojho súkromného a rodinného života, keďže v zmysle odôvodnení rozsudkov súdov, označených ako porušovateľov základného práva, je sťažovateľovi fakticky bránené založiť si rodinu, resp. plnohodnotne sa o ňu postarať.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo (sťažovateľa)... na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru..., právo na zákonnú ochranu rodičovstva a rodiny podľa čl. 41 ods. 1 a právo založiť rodinu v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, ktoré upravujú výkon tohto práva podľa čl. 12 Dohovoru... rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 01. 10. 2015. sp. zn. 38 P/112/2014 a rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 22. 11. 2016, sp. zn. 11 CoP/101/2016 porušené boli.

... Rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 01. 10. 2015, sp. zn. 38 P/112/2014 sa zrušuje.

... Rozsudok Krajského súdu Bratislava zo dňa 22. 11. 2016, sp. zn. 11 CoP/101/2016 sa zrušuje.

... Krajskému súdu Bratislava sa prikazuje, aby vo veci sp. zn. 11 CoP/101/2016 znova konal a rozhodol

(Sťažovateľovi, pozn.)... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- €, ktoré sú Okresný súd Bratislava III. a Krajský súd Bratislava spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť mu do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

... Okresný súd Bratislava III a Krajský súd Bratislava sú spoločne a nerozdielne povinní uhradiť (sťažovateľovi, pozn.)... trovy právneho zastúpenia spolu v sume 374.81 €... na účet jeho právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto:

„Sťažovateľ, napriek nepriaznivej finančnej situácii, bol povinný plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletému vo výške 431,- €, z toho 232,- € tvorilo bežné výživné a 199,- € tvorba úspor. Plnenie si uvedenej povinnosti bránilo sťažovateľovi plnohodnotne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim dvom ďalším deťom. Tento dlhodobý stav vyústil do situácie, kedy maloletý má našetrenú sumu prevyšujúcu 20 000,- €, zatiaľ čo dve ďalšie deti sťažovateľa nemajú našetrenú žiadnu sumu

Sťažovateľ sa márne domáha rozhodnutia, ktorým by súd znížil výšku jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému, v záujme zachovania porovnateľnej životnej úrovne všetkých detí sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažovateľ žiada priznanie finančného zadost'učinenia tak, ako je uvedené v návrhu na rozhodnutie vo veci samej.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (alebo medzinárodnej zmluvy), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07, II. ÚS 665/2014).

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené „aj práva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa“. Túto námietku sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nezahrnul do petitu sťažnosti.

Vychádzajúc z uvedených záverov, ústavný súd nerozhodoval o namietanom porušení práv označených maloletých detí napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, keďže túto námietku považoval za súčasť argumentácie sťažovateľa.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, pretože ho preskúmal krajský súd na základe odvolania sťažovateľa podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase podania odvolania, pozn.).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 12 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Krajský súd ako odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 22. novembra 2016, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, poukázal na odvolaciu argumentáciu sťažovateľa, na vyjadrenie matky maloletého a, aplikujúc § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 395 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, uviedol tieto právne závery:

„7. Súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne, právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

11. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie otca maloletého, ako nedôvodné, keď neobstoja jeho tvrdenia uvedené v odvolaní. Odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie bol riadne zdôvodnený a splňa všetky náležitosti podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016. Súd prvej inštancie sa náležite vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré riadne zdôvodnil. Nemožno súhlasiť ani s odvolacou námietkou otca, že súd prvej inštancie rozhodoval jednostranne v prospech matky, keď konania o starostlivosti o maloleté deti sú charakteristické tým, že v tomto konaní je prioritný záujem maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie rozhodoval v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil okolnosti majetkového vypořiadania rodičov maloletého, ktoré v konaní o zvýšenie výživného nie sú rozhodujúce. Správne vyhodnotil súd prvej inštancie aj vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ako zástupcu maloletého dieťaťa pre toto konanie. Správne vyhodnotil súd prvej inštancie aj ďalšie dve vyživovacie povinnosti otca maloletého. Je potrebné upozorniť, že maloletý je vo veku blízkom dospelosti, kde jeho potreby je možné posudzovať ako potreby takmer dospelého človeka, ktoré sú navýšené ešte o prípravu na budúce povolanie. V neprospech otca svedčí aj skutočnosť, že s maloletým neudržiava žiadny kontakt a okrem stanoveného výživného mu neposkytuje žiadne plnenia, ktoré nesporne majú aj na maloletého zlý dopad...

13. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 C. s. p., pretože je správne.“

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového,

ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu z 1. októbra 2015, ktorým tento rozhodol o návrhu matky maloletého na zvýšenie výživného a o vzájomnom návrhu sťažovateľa na zníženie výživného. Okresný súd poukázal na obsah podaní sťažovateľa a matky maloletého a vyjadrenie kolízneho opatrovníka, pričom poukázal na to, že vyživovacia povinnosť sťažovateľa voči maloletému bola upravená v roku 2007. Vychádzal zo zistenia, že matka maloletého má príjem 1 200 € mesačne a náklady na bývanie 420 € mesačne. Sťažovateľovi sa v roku 2008 a 2013 narodili deti, čím mu vznikla vyživovacia povinnosť voči nim, od júla 2014 je nezamestnaný, na základe pracovnej zmluvy má pracovný úväzok v rozsahu 1 deň za odmenu 30 € mesačne. Sťažovateľova partnerka je na rodičovskej dovolenke, rodina býva v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve sťažovateľovho otca. Okresný súd za relevantnú skutočnosť považoval podstatnú zmenu pomerov maloletého, ktorý v čase poslednej úpravy výživného navštevoval 1. ročník základnej školy a v súčasnosti navštevuje 1. ročník obchodnej akadémie, pričom uviedol náklady, ktoré zistil u maloletého a ktoré vyplývajú z jeho spoločenského zaradenia a jeho veku. Následne uviedol:

„Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že doposiaľ stanovené bežné výživné nepokrýva pomernú časť nákladov na odôvodnené potreby a záujmy maloletého dieťaťa a je preto potrebné ho adekvátne zvýšiť tak, aby uspokojovanie týchto potrieb nebolo ohrozené a tieto boli uspokojované v riadnom a dostatočnom rozsahu. Pokiaľ ide o samotnú úpravu výšky vyživovacej povinnosti zo sumy 232,- eur na sumu 330,- eur mesačne, táto zodpovedá zníženiu vyživovacej povinnosti zo strany otca určenej na tvorbu úspor u maloletého, teda k faktickému zvýšeniu celkovej vyživovacej povinnosti, ktorú je otec povinný si k maloletému plniť nedošlo, došlo len k preskupeniu finančných prostriedkov z výživného určeného na tvorbu úspor na bežné výživné.“

Okresný súd sa následne vysporiadal s námietkami sťažovateľa, ktoré uviedol vo vzájomnom návrhu na zníženie výživného, pričom uviedol:

„Návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému [REDACTED] považoval súd v plnej miere za nedôvodný. Maloletý [REDACTED] je vo veku, v ktorom náklady nevyhnutne potrebné na zabezpečenie uspokojenia jeho odôvodnených potrieb a záujmov stúpajú tak, ako to súd uviedol vyššie a z ktorého dôvodu pristúpil k zvýšeniu bežného výživného zo strany otca voči maloletému... Na argument otca, že je nezamestnaný a napriek svojej snahe sa mu nedarí nájsť si adekvátne zamestnanie súd pri svojom rozhodovaní neprihliadal, nakoľko v prvom rade prihliada na odôvodnené potreby a záujmy maloletého dieťaťa a na tú skutočnosť, že rodičia sú povinní maloletého [REDACTED] vyživovať. Otcom uvádzaná nemožnosť nájsť si zamestnanie nie je sama o sebe dôvodom pre to, aby súd návrhu otca vyhovel, čo i len čiastočne. Rodič má zo zákona povinnosť vyživovať svoje maloleté deti, pričom táto povinnosť má prednosť pre inými výdavkami rodičov. Na základe uvedeného je zrejmé, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého primeranou sumou, za ktorým účelom, ak sa nevie zamestnať vo svojom obore, by mal pracovať aj v iných oblastiach tak, aby si bol za každých okolností schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Je samozrejmé, že každý jednotlivec sa snaží zamestnať v odbore, ktorý ovláda a ktorému rozumie, avšak za súčasnej situácie, v ktorej sa otec maloletého [REDACTED] nachádza, ako i s prihliadnutím na skutočnosť, že je nezamestnaný už viac než jeden kalendárny rok (od júla 2014), je potrebné, aby otec pristúpil i k hľadaniu si iného zamestnania, ktoré možno nebude splňať jeho kvalifikačné zameranie, avšak umožní mu riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému v určenom rozsahu, ktorá skutočnosť má absolútnu prednosť pred ostatnými. Otec maloletého je zdravým jedincom, ktorý nie je pri výkone práce obmedzený žiadnymi subjektívnymi okolnosťami, pre ktoré by bola jeho schopnosť dosahovať príjem a plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému [REDACTED] v riadnom rozsahu obmedzená či znížená. Súd preto na strane otca nezahliadol dôvod, pre ktorý by matka mala byť zaťažovaná suplovaním vyživovacej povinnosti za otca maloletého a aby jej teda bolo na ujmu, že je riadne zamestnaná a využíva všetky svoje možnosti k tomu, aby pokryla náklady maloletého, ktoré od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vzrástli. Suma 180,- eur mesačne, ktorou bol otec ochotný, a podľa vlastných slov, schopný prispievať na výživu maloletého [REDACTED] nezodpovedá ani pomernej časti na bývanie pripadajúcej na maloletého (420,- eur :2 členovia domácnosti), otec by sa potom nepodieľal na žiadnych iných nákladoch na odôvodnené potreby a záujmy maloletého, ktorý

je vo veku 15 rokov a štruktúra jeho odôvodnených potrieb a záujmov je vzhľadom k veku a tomu zodpovedajúcemu vývinu kvalitatívne i kvantitatívne rozsiahlejšia, než tomu bolo v čase ostatného rozhodovania súdu o výške vyživovacej povinnosti. Len náklady na bývanie, cestovné do školy (cca 30,- eur mesačne), stravu v školskej jedálni (cca 30, eur mesačne), stravné v domácom prostredí, ktoré u dieťaťa vo veku maloletého [REDACTED] predstavuje v priemere čiastku minimálne 150,- eur mesačne a ošatenie a obuv, kde súd musí na dieťa vo veku [REDACTED] počítať čiastku cca 50,- eur, ktorá môže byť vzhľadom k intenzívnemu fyzickému vývinu v tomto veku v niektorých obdobiach aj vyššia, predstavujú u maloletého čiastku 470,- eur mesačne. Jedná sa pritom len o náklady, ktoré je možné viac menej exaktne vyčísliť a ktorých uspokojovanie tvorí existenčný základ u každého dieťaťa. Ďalšie náklady sú spojené s návštevou školy (povinné poplatky, triedny fond, poistenie), nákupom školských potrieb a pomôcok, učebníc, aktivít poriadaných školou (výlety, exkurzie, výcviky) či zdravotnou starostlivosťou, u ktorých nákladov je nepochybné, že ich matka musí podľa potreby uhrádzať. V tomto výpočte pritom nie sú zahrnuté ďalšie výdavky ako sú hygienické potreby, veci bežnej dennej spotreby, mimoriadne výdavky, ktoré nemožno exaktne vyčísliť, vreckové a iné výdavky, prirodzene sa vyskytujúce v živote každého maloletého dieťaťa. Zníženie vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča je vzhľadom k uvedeným skutočnostiam nedôvodné.

Pokiaľ ide o argument otca, že mu od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pribudli dve ďalšie vyživovacie povinnosti súd poukazuje na to, že vyživovacia povinnosť k maloletému [REDACTED] zo strany otca je nepochybniteľná, avšak pribudnutie vyživovacej povinnosti neznamena, že sa zníži výška vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča na predchádzajúce vyživovacie povinnosti. Každý z rodičov si má byť vedomý svojich možností, schopností a majetkovým pomerom a s ohľadom na ne korigovať počet svojich vyživovacích povinností tak, aby na strane každého z detí boli uspokojované jeho odôvodnené potreby a záujmy v dostatočnom a riadnom rozsahu a aby žiadne dieťa nebolo ukracované oproti inému dieťaťu toho istého rodiča. V tejto súvislosti súd poukazuje i na vyjadrenie otca maloletého v konaní o rozvod manželstva rodičov, kde k otázke vyživovacej povinnosti určenej na tvorbu úspor okrem iného uviedol, že maloletý [REDACTED] je jeho jediné dieťa, iné deti už mať nebude, a preto všetko čo vlastní zdedí maloletý [REDACTED] a teda nie je potrebné sporiť mu do budúcnosti. Uvedené tvrdenie navrhovateľa sa

už v súčasnosti nezakladá na pravde, keďže už v roku 2008 mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému [REDAKOVANÉ] a v roku 2013 k maloletému [REDAKOVANÉ] pričom rozšírenie okruhu vyživovacích povinností nemá automaticky za následok zníženie stanovenej výšky vyživovacej povinnosti k ostatným deťom, nadôvažok ak už stanovená výška vyživovacej povinnosti nepokrýva náklady na pomernú časť nákladov na odôvodnené potreby a záujmy maloletého dieťaťa.“

Krajský súd v spojení s okresným súdom v napadnutých rozsudkoch podrobne poukázali na odôvodnené potreby maloletého a na ich zmenu, ku ktorej došlo od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti sťažovateľa, zaoberali sa majetkovými pomermi rodičov maloletého – matky a sťažovateľa, výškou ich príjmu. Neprihliadli na to, že sťažovateľ je nezamestnaný – vychádzali z jeho vzdelania a taktiež zo skutočnosti, že sťažovateľ je zdravý, preto nemá subjektívnu prekážku nájsť si zamestnanie vo svojom odbore, prípadne v inej oblasti. Konajúce súdy vyhodnotili aj vplyv ďalších vyživovacích povinností sťažovateľa k jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému, pričom dospeli k záveru, že vznik týchto (nových) vyživovacích povinností nemôže viesť k automatickému zníženiu pôvodnej vyživovacej povinnosti. V tomto kontexte zdôraznili zodpovednosť jednotlivca a potrebu vynaložiť adekvátne úsilie na primerané plnenie všetkých vyživovacích povinností voči maloletým deťom.

Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v spojení s okresným súdom odôvodnili svoje závery o určení rozsahu vyživovacej povinnosti sťažovateľa a zamietnutí jeho návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti primerane, preto právne závery konajúcich súdov nepovažuje za zjavne neodôvodnené. Rovnako tak aplikácia a výklad príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov týmito súdmi rešpektuje zmysel a účel týchto ustanovení, sú logické, preto právne závery krajského súdu v spojení s okresným súdom nie sú arbitrárne.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že postup konajúcich súdov v predmetných konaniach a ich rozsudky boli v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v uvedenej občianskoprávnej veci. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré

by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ v sťažnosti nakoniec ani nenamietal.

Pokiaľ ide o porušenie v sťažnosti označených práv podľa ústavy a dohovoru, ktoré sú právami hmotnými, ústavný súd nezistil relevantnú vecnú súvislosť medzi namietaným porušením týchto práv a napadnutým rozsudkom krajského súdu. Skutočnosti, ktoré sťažovateľ v sťažnosti uvádza, neindikujú možnosť vysloviť porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na zákonnú ochranu rodičovstva a rodiny podľa čl. 41 ods. 1 ústavy, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a práva založiť rodinu v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, ktoré upravujú výkon tohto práva podľa čl. 12 dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že sťažnosť by bolo možné odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Zo sťažnosti je zrejmé, že ju podal v mene sťažovateľa právny zástupca, pričom k sťažnosti nebolo priložené splnomocnenie sťažovateľa pre právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2017